

PLAN B

05.09.- 18.10.2008
Berlin Show #1

Galeria Plan B din Cluj
a deschis filiala din Berlin.
A kolozsvári Plan B Galéria
megnyitotta berlini kirendeltségét.
Plan B Gallery from Cluj
opened its Berlin unit.

Serban SAVU, "Parking"

Relatări în cinci puncte.

1. E greu să realizezi o expoziție bună în grup, mai ales, dacă trebuie să alegi dintr-un grup predefinit de artiști și deci nu faci o selecție tematică¹. Din această cauză expoziția este prea „carnavalistică” pentru gustul meu, adică de-a valma, în sensul că lucrările expuse nu îi oferă o nouă dimensiune ceea ce se vede în vecinătatea lor. Despre acest lucru mărturisește și titlul neînsemnat: Berlin Show #1. Totuși.

2. Totuși, dacă omul se uită mai atent, își dă seamă că performativitatea este ceea ce le place curatorilor din Plan B, adică arta în care actul transmiterii dă naștere mesajului. Un bun exemplu este filmul lui Cristian Rusu: "Calle della morte", în care artistul a filmat o plăcuță cu numele de stradă „ulita morții”. Filmul înregistrează și obosirea mâinii care ținea camera video prin faptul că imaginea se mișcă, se clatină. Inscriptia tematizează moartea, realizarea tematizează extenuarea, slăbirea puterii. Aceeași concepție de performativitate inscripție-moarte apare și în instalația fără titlu din 2008 a lui Victor Man în care inscripția „we die” este barat cu două neoane înrăcișate. La aceste două lucrări e inevitabil asocierea cu arta anilor 70 și 80. Despre Rusu îmi vine în minte un experiment realizat de Valie Export, în care filmează peisajul cu niște camere video fixate pe corpul ei, astfel dă cuvântul în mod simultan corpului uman, mișcării lui și funcționării aparatului de înregistrare legat de această mișcare². Și ce altceva aș fi putut asocia cu instalația lui Victor Man dacă nu lucrările din anii 80 ale eroului artei-neon, Bruce Naumann. Cu totul că atunci când Victor Man barează inscripția „we die” cu două linii de neon, este departe de complexitatea lucrărilor lui Naumann, ca de exemplu "American Violence", în care textul-neon brutal („Rub it on your chest / Stick it in your ear / Sit on my face / American violence”) este aranjat în forma unei svastică.

Luând în seamă și pe aceste asociere, eu am aflat prin această expoziție, că celor din Cluj le plac „concepturile”.

3. Și dacă vorbim de concepte, cel mai mult mi-a plăcut lucrarea "Cer Variabil" a lui Mircea Cantor (pe plafon și scris cu lumânări, cu litere necursive: CER VARIABIL). Și aici este tematizat atât mesajul inscripției cât și acțiul scrierii (o problemă de bază a artei conceptuale însăși). Pe peretele sau plafonul unei galerii cuvântul „variabil” ne lasă cu asociere la descrierea folosită atât de des în cazul lucrărilor expuse: „dimensions variable”. Și într-adevăr: dimensiunile lucrării lui Cantor sunt indicate în pliantul expoziției tocmai cu termenul „dimensions variable”. Împreună cu acest aspect „cerul variabil” este variabil în sensul propriu al cuvântului, deoarece își schimbă dimensiunile la fiecare expoziție, totodată este vorba de un cer metaforic (adică nu în sens propriu), deoarece se afilă peste capul nostru. Astfel putem delecta tensiunea între concret și figurat, lucru intensificat de contradicția născută între expresia instituționalizată, precisă „dimensions va-

riable” și estetica brută a inscripției cu lumânare. Un alt grup al lucrărilor se încadrează foarte bine în scena berlineză din cauza tematicii artă-politică mult discutată în ultima perioadă, la care se potrivește descrierea lui Mircan, deoarece în mod direct sau indirect aceste lucrări tematizează într-adevăr trucul apropiat al României.

4. Picturile lui Serban Savu devin interesante prin modul în care tematica aleasă din cotidianul român este redat prin compozitii puternic estetizate. Codul „Ceea ce a fost” (Roland Barthes) a nuanțelor gri cunoscute din fotografii alb-negru se schimbă în picturile lui Savu într-o atmosfericitate de gri-pictural. Pe lucrarea "Parking" (2008) nu se întâmplă nimic, tinerii din fața blocului se uită la ceva din afara picturii, dar nu se vede la ce anume. Aici griul-în-gri devine couleur locale al cartierului. Figurile sunt componate urmând un ritm baroc. Coloratura mată este înviorată de pete roșii din hainele personajelor. Aceeași principii compozitorice se impun și în lucrarea "Dystopian Landscape" (2008). Figuri mici împrăștiate în peisaj, un drum care străbate compozitia, un cal care se mișcă lent, perspectiva culorilor evocă idila peisajelor olandeze din secolul 17. Această tradiție se transpune în tabloul cu zonele industriale și suburbane românești.

5. Ne întâlnim cu un alt mod de abordare a artei politice în filmul "Choose..." al lui Ciprian Mureșan. Pe înregistrarea de 45 secunde un băiat cu ochi mari, într-o bucătărie tipic est-europeană amestecă Coca Cola și Pepsi într-un pahar, apoi îl bea. Detaliul de bucătărie unește motivul clasic de firidă al istoriei de artă - în asemenea firide se găsesc madonele renascentiste cu prunchiul - cu atribuțiile unei bucătării est-europene: perete cu faianță, colțar cu husă cu modele de flori și cu mușama. Mie îmi place foarte mult estetica diletantistă a culturii elite, totuși nu pot să nu remarc faptul că în filmul lui Mureșan cadrul înclinat (liniile peretelui de faianță și liniile monotorului nu sunt paralele) și greșeala de focusare (sic!) de la începutul filmului este deranjant.

În concluzie prevăd un viitor frumos galeriei Plan B din Berlin. Locația este bună (spațiile galeriei se află deasupra legendarului Editionen Block, la un colț de Hamburger Bahnhof) și are o ofertă bună. În contraturor afirmărilor mele critice.

Idikó SZÁNTÓ
traducere: Csilla SZABÓ

¹ Deși în pliantul expoziției Mihnea Mircan pare să descopere firul comun al lucrărilor în "Neubewertung jüngster Kultureller und politischer Vergangenheit" (adică în reconsiderarea trecutului apropiat politic și cultural), fir invizibil pentru mine. În pofta desfășurării argumentului în acest sens, în lucrările artiștilor ca Nuur, Cantor, Vanga, Onucsan și Rusu nu am găsit nici cu cea mai bună intenție urme de reconsiderare a trecutului. Parafrând controversatul slogan al lui Kippenberg: „Oricăt de mult m-am străduit, nu am văzut nicăieri în aceste lucrări seceră și ciocanul. („Ich kann beim besten Willen kein Hakenkreuz entdecken.”)

² Valie Export: "Adjugierte Dislokationen", film și performance cu cameră video, 1973.

Élménybeszámoló öt tételeben.

1. A csoportos kiállításokat nehéz jól csinálni, főleg ha az ember egy előre meghatározott művészgárdaból kell válogasson és nem tematikusan széléktál¹. Ebből kifolyólag ez a bemutató az én ízlesemnek túl "karnevalisztikus", azaz összevissza, a munkák nem gazdagítja új dimenziókkal az, hogy a szomszédságukban mi látható. Erről tanúskodik a semmitmondó cím is: Berlin Show #1. Mégis.

2. Mégis, ha az ember odafigyel, akkor arra jut, hogy a Plan B kurátorainak a performativitás jön be, azaz az olyan művészet amelyben a közlés aktusa hozza létre az üzenetet. Ennek egy példája Cristian Rusu *Calle della morte* című videója, melyben a "halál sikátorá" feliratú utcatáblát filmezi. A felvétel a kamerát tartó kéz kimerültéget is rögzíti az által, hogy bemozdul, inog. A felirat a halált tematizálja, a megvalósítás pedig a kimerültéget, az erő lanyhadásával viszi színré. Ugyanez a halál-felirat - performativitás-koncepció jelenik meg Victor Man cím nélküli 2008-as installációjának egy részletében, melyben a *we die* feliratot két egymást keresztező neon húzza át. Ennéi a két munkánál elkerülhetetlen, hogy az ember a 70-es illetve a 80-as évek művészeti asszociációjára. Rusu-ról Valie Export kísérlete jutott eszembe, melyben a testére kötött kamerákkal filmezi a tájat, és ezzel egyszerre juttatja szóhoz a testet, annak mozgását és a felvételéggel ezzel összekötött működését². Victor Man pedig mi mást asszociálhattam volna, mint Bruce Naumannnak, a neon-művészeti hősének 80-as évekbeli munkáit. Bár igaz, hogy Man, amikor két vonallal áthúzza a *we die* feliratot, messze áll az olyan munkák komplexitásától, mint Nauman *American Violence*-e, melyben a brutális neon-szöveg („Rub it on your chest / Stick it in your ear / Sit on my face / American violence“) egy horogkeresz formájában van elrendezve.

Ezeket az asszociációkat is figyelembe véve, én azt tudtam meg a kiállításból, hogy Kolozsváron szeretik a "koncept"-et.

3. A koncepten belül pedig Mircea Cantor *Cer Variabil*-ja tetszett a legjobban (gyertyalánggal, bizonytalan betűkkel a plafonra írva: CER VARIABIL). Itt is az írás üzenete és az írás aktusa tematizálódik (ez a konceptuális művészeti egyik alapproblémája is). Egy galéria falán, illetve plafonján a „variabil” szó, a kiállítási tárgyak leírásában oly gyakori „dimensions variable” fordulatra enged asszociálni. És valóban: Cantor munkájának méreteit a „dimensions variable” fordulat jelöli a kiállítás szórólapján. Ezzel a „változó ég” a szó szoros értelmében változik, mindenki kiállításról kiállításra változik a mérete, és metaforikusan (azaz a szó nem szoros értelmében) ég, mivel a fejünk fölött van. Így a konkrét és az átvitt feszültségeket élvezhetjük ebben a munkában, amit csak fokoz a „dimensions variable” precízkedő, intézményesített fordulata és a gyertyaláng-felirat nyers esztétikája közötti ellentmondás. A munkák egy másik csoportja a mostanában sokat vitatott politika-művészeti témakör miatt nagyon

Mircea CANTOR, "Cer variabil"

jól illik a berlini szcenába. Ezekre talál Mircan leírása, mivel direkt vagy indirekt módon valóban a román közelmúltat tematizálják.

4. Ţerban Savu festményeinek érdekkességét az adja, hogy a román hétköznapokból választott témaít erősen esztetizált kompozícióban ábrázolja. A szürke árnyalatainak a fekete-fehér fotográfiából ismert „Ez volt” (Roland Barthes) kódját Savu festményeiben a festői-szürke atmosferikussága váltja fel. A *Parking* (2008) című képén nem történik semmi, a tömbház előtt lődögő fiatalok valamit néznek a képen kívül, de nem látni, hogy mit. Itt a szürke-szürkében, a „cartier” couleur locale-ja. Az alakok ebbe vannak belekomponálva egy barokkritmust követően. A matt színvilágot a figurák ruházatában felvillanó pirosoltok élénkítik. Ugyanezek a kompozíciók elvek érvényesülnek a *Dystopian Landscape* (2008) című képen is. A tájban szétszórta apró emberalakok, a kompozíciót átszelő út, a komótosan lépdelő ló, a színperspektíva, minden egy 17. századi németalföldi tájkép idilljét idézik. Ez a hagyomány sejtik át ezen a román iparnegyedet illetve városperemet ábrázoló képen.

5. A politikai művészet egy másfajta megközelítésével találkozunk Ciprian Mureşan *Choose...* című videójában. A 45 másodperces felvételen egy nagyszemű fiúgyermek, kelet-európai konyhai interiörben Coca Colát és Pepsi vegyít egy pohárba, majd megissza. A konyha-kivágás a klasszikus művészettörténeti fülke motívumot - ilyenekben trónolnak a reneszánsz madonnák a gyermekkel - egyesít a kelet-európai konyha attribútumaival: a csempeszett fallal, a virágmintás ülőgarnitúrával és a viaszosvászon asztalterítővel. Én nagyon kedvelém a magasművészeti dilettáns esztétikát, mégis nem állhatom meg, hogy ne említem meg, hogy Mureşan videójában zavaró a ferde kivágás (a csempefallal vonalai nem párhuzamosak a képernyő vonalaival) és a felvétel elején látható fókuszhiba (sic!).

Összesítésképpen a Berlini Plan B-nek szép jövőt járolok. Jó a helyszín (a galéria termei a legendás Editionen Block fölött találhatóak, egy saroknyira a Hamburger Bahnhof-tól), és jó a felhozatal. minden kritikus megjegyzésem ellenére.

SZÁNTÓ Ildikó

Report of impressions in five movements:

1. It is hard to set up a fine group exhibition, moreover when one has to choose from a previously defined group of artists, and does not select according to a subject¹. That's why I find this show a little too of a "carnival", chaotic, i.e. the works do not enrich each other with new dimensions by existing near each other. That is why I find the title Berlin Show #1 empty, too. Still:

2. Still, if one pays attention, one realizes that the curators of Plan B like performativity, the kind of art where the act of communication creates the message. Christian Rusu's video, "Calle della morte" belongs here: he films a street-plate bearing the inscription "Backstreet of death". The image also records the exhaustion of the hand keeping the camera: the image blinks, shakes. The inscription tells about death, the execution shows exhaustion, languishment. The same concept of death-inscription-performativity appears in a detail of Victor Man's untitled installation from 2008, where two crossing neon dash over the inscription "we die". These two works necessarily send us to the art of the seventies and eighties. Rusu reminded me of Valie Export's experiment when he filmed the landscape with cameras fixed onto his body, thus expressing in the same time the body, its movement and the operation of the camera linked to it². And seeing the works of Victor Man what else I could have recalled than the works from the eighties of Bruce Nauman, the hero of neon-art. Yet it is true that when Man strikes through the inscription "we die", is far away from the complexity of the works like Nauman's "American Violence" where the brutal neon-text ("Rub it on your chest / Stick it in your ear / Sit on my face / American violence") is arranged in the form of a swastika.

Taking into consideration these associations as well, I learnt from this exhibition that the guys in Cluj Napoca like conceptual art.

3. Within this concept, I prefer Mircea Cantor's "Cer variabil" ("Variable Sky"): CER VARIABIL is inscribed on the ceiling with candlelight and dim letters. Here also the message of the inscription and the act of writing comes to the fore (which is a basic problem of conceptual art, too). The word "variable" on the walls and ceiling of a gallery sends us to expression of "variable dimensions" often used when describing an item of an exhibition. In effect, the size of Cantor's work is described in the flyer as "variable dimensions". Thus the variable sky is literally variable because its size varies from one exhibition to another, and being above us, it is a metaphoric sky. Thus we can enjoy the tension between the concrete and the abstract in this work increased by the antagonism between the institutionalized, précieuse expression of "variable dimensions" and the raw aesthetics of the candlelight inscription. Another group of the works fits in very well to the Berlin scene because the often discussed topic of politics and art. These works match to Mircan's description because their direct or indirect topic is the recent past of Romania.

4. Serban Savu's paintings are interesting because he pictures his themes chosen from the Romanian

daily life into strongly aestheticized compositions. He changes the "That was it" code (Roland Barthes) of the black and white photos' grey nuances into an atmospheric impression of the pictorial grey. There is nothing happening on the picture called "Parking" (2008): youngsters hanging about a block of flats watch something outside of the painting, but the viewer cannot see what. Here the grey on grey gives a couleur locale to the suburb. Figures are inserted into this composition according to a baroque rhythm. Red spots on the clothes of the figures brighten the mat colorization. The same composition principles rule the painting called "Dystopian Landscape" (2008). Small human figures scattered in the countryside, a road crossing the composition, a leisurely stepping horse, the color perspective all recall an idyllic Netherlandish landscape from the 17th century. This tradition comes through the picture depicting a Romanian industrial suburb.

5. We can find a different approach to political art in Ciprian Muresan's video called "Choose...". In those 45 seconds, a boy with big eyes mixes Coca-Cola and Pepsi in a glass and drinks it in an Eastern-European kitchen interior. The frame of the kitchen combines the classical booth-pattern of the art history where Renaissance Madonnas sit enthroned with their child with the features of an Eastern-European kitchen: tiled walls, flowered sofa, oil-sheet tablecloth. I really like the dilettantish aesthetics of highbrow art but I must mention how disturbing is the bevel frame (lines of tiles are not parallel with the borders of the screen) and the unfocusing at the beginning.

To sum up: Plan B has a bright future in Berlin. Its location is good halls of the gallery are above the legendary Editionen Block, from a corner's distance from Hamburger Bahnhof and the offer is good, too. In contrary to all of my critical remarks.

Ildikó SZÁNTÓ
translated by Tünde SZABÓ

¹ Bár a kiállításhoz tartozó szórólapon Mihaela Mircan a „Neubewertung jüngster kultureller und politischer Vergangenheit”-ban (azaz a „kulturális és politikai közelmúlt újraértékelése”-ben) véli felfedezni ezt a számomra láthatatlan összekötő szálat. Az érv kifejtése végett: Cantor, Nuur, Vanga, Onucsan és Rusu bemutatott munkáiból a legjobb szándék ellenére sem találom nyomát a múlt újraértékelésének. Kippenberg kontroverz szlogenjét parafrázálva: Akármennyire törekedtem, ezekben a munkákban sehol sem lattam sárolt és kalapácsot. („Ich kann beim besten Willen kein Hakenkreuz entdecken.”)

² Valie Export: *Adjugierte Dislokationen*, film illetve filmkötő, 1973.

Though Mihaela Mircan finds this for me invisible link in the „Neubewertung jüngster kultureller und politischer Vergangenheit” (i.e. the reevaluation of recent cultural and political history) on the flyer of the exhibition. More explicitly: against my best intentions I am still unable to find a trace of reevaluation of the past in the exhibited works of Cantor, Nuur, Vanga, Onucsan and Rusu. To rephrase Kippenberg's controversial slogan: No matter how I tried, I could not see sickle and hammer in these works („Ich kann beim besten Willen kein Hakenkreuz entdecken.”).

² Valie Export: *Adjugierte Dislokationen*, film and filmkötő, 1973

VOCER
VIABIL

PLAN B

26.09. - 15.10.2008

Plan B

Galeria | Galéria | Gallery
Cluj Napoca | Kolozsvár

15 pictori maghiari și români

Curatori:
Jane NEAL în colaborare
cu Mihai POP

Marius BERCEA, István BETUKER, Zsolt BODONI, Andrei CÂMPAN, Radu COMŞIA, Liana DRAGOMIR, Oana FĂRCAŞ, Cantemir HAUŞI, Roland HORVÁTH, Ioana IACOB, Levente HERMANN, Mircea SUCIU, Péter SUDÁR, Sándor SZÁSZ, Leonard VARTIC

Expoziția de pictură de la Galeria Plan B reunește nume tot mai prezente pe scena internațională de artă contemporană. Colaborarea dintre cei doi curatori, Jean Neal și Mihai Pop, a pornit de la ideea că un artist-run space precum Plan B este contextul geografic și istoric potrivit pentru un astfel de proiect, care adună contribuții interesante în contextul contemporan.

Artiștii din expoziție sunt motivați, în primul rând, de încrederea în pictură, în capacitatea ei adesea contestată de a transmite articularea subiectivității artistice și de a delecta prin materialitate, prin intuiția unei stări de spirit sau atmosferă pe care o produce pensulația, fie ea tardă sau expresionistă. În afara pasiunii pentru pictură ca mediu, artiștii sunt fascinați de figurativ și peisaj, de vulnerabilitatea pe care acestea o lasă să se întrevadă. (...)

Artiștii care participă la această expoziție au crescut în perioada comunistă și s-au maturizat în peisaje în sensul propriu, dar și în sens politic sau social în schimbare. Lucrările porneșc de la experiența comună a acelui sistem politic, dar deschid către un teritoriu mai semnificativ: cel al vietii de astăzi, într-o lume frământată de tensiuni, injustiție și dezordine, într-un peisaj bântuit de stațiile trecutului, dar care îngăduie totuși insule de frumusețe, liniște și sens.

sursa: Plan B

Ioana Iacob, "Body", 50x60cm, 2007
ulei pe pânză | olaj, vászon | oil on canvas

15 magyar és román festő

Kurátor: Jane NEAL és
Mihai POP

15 Hungarian and Romanian Painters

Curators:
Jane NEAL in collaboration
with Mihai POP

A Plan B Galéria festészeti kiállításán olyan művészek vesznek részt, akiknek a neve egyre gyakrabban van jelen a kortárs képzőművészeti nemzetközi szcenáin. A két kurátor, Jean Neal és Mihai Pop együttműködése abból az elkövetésből ered, hogy egy művész által működtetett tér, amilyen a Plan B is, megfelelő történelmi és földrajzi kontextust teremt egy hasonló projekt számára, amely egybegyűjt különböző, kortárs kontextusban érdeklődő munkát.

A kiállítás művészeit elsősorban a festészetbe vetett bizalmuk motiválja, a festészetnek az a gyakran két-sége vont képessége, hogy művész szubjektivitást képes megfogalmazni és közvetíteni, illetve az e-csetkezelésben rejlő örömközvetítőt, amelyen a művész által megsejtése révén, legyen az ecsetvonás gyengéd vagy expresszív. A festészet, mint kifejező közeg iránti szenvendély mellett a művészeket a táj és a figura ragadja meg, az a sebezhetőség, ami Bennük rejlik (...).

A kiállításon részt vevő művészek a kommunizmusban éltek gyermekkorukat, és konkréten, de politikai és társadalmi értelemben is változó tájban nőttek fel. A munkák a régi rendszer nyújtotta közös tapasztalatból indulnak, de sokkal jelentőségteljesebb területre nyitnak: a mai életre, egy feszültségekben, jogtalanságban és fejetlenségen vajúdó világra, olyan tájra, ahol a múlt szellemei kísértenek, de amely mégis helyet enged az értelelem, a csend és a szépség szigeteinek.

forrás: Plan B

fordította: SZABÓ Csilla

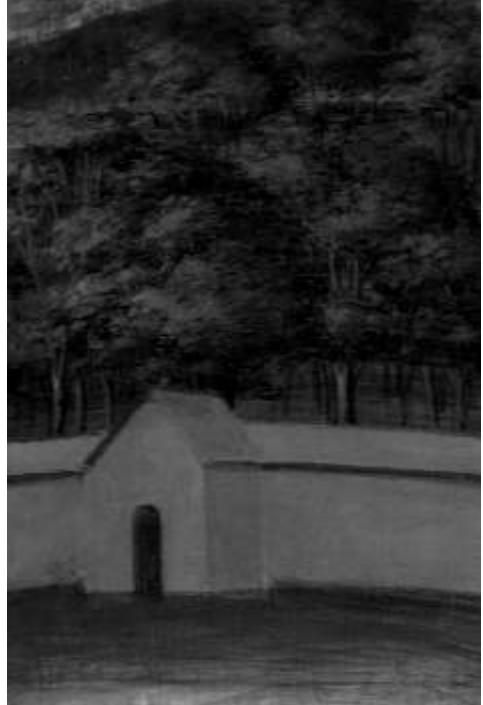
The exhibition in Gallery Plan B focused solely on painting and featuring the work of some of the most interesting Hungarian and Romanian artists currently emerging onto the international art scene. From the beginning of their collaboration on this project, Jean Neal and Mihai Pop felt that geographically and historically, an artist-run space in Transylvania would make an interesting context for the first assembling of these diverse and talented painters.

What unites all these artists is their passion for paint. Each artist has made a decision to trust painting as the medium for their work and each delights in its qualities: its visceral nature and its ability to subtly convey a particular mood or atmosphere through controlled and tender (or wildly expressive) brushwork. Besides a passion for paint, the artists in this exhibition share a fascination for figuration and landscape. (...)

All the artists in this exhibition grew up during communism and have witnessed the changing landscapes - actual, political and social - that its presence and disintegration has wrought. While they are certainly elements in the artists' work that draw directly from shared childhood experiences of a particular political system, much more of their work is about the shared, global concerns of what it means to exist now in a world fraught with tension, injustice and irregularity - in a landscape dictated by the ghosts of the past and among surroundings offering small moments of beauty and reassurance.

source: Plan B

Andrei CÂMPAN, "Untitled", 20x14cm, 2007
tempera pe panel de lemn
tempera, falemez
tempera on panel wood

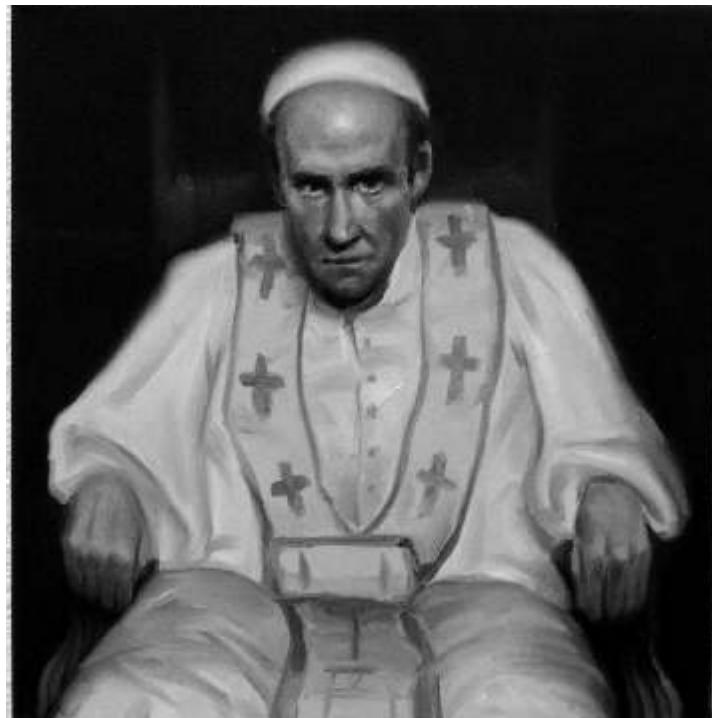
Cantemir HUȘI, "Pause", 20x25cm, 2008
tempera pe panel de lemn | tempera, falemez | tempera on panel wood

Oana FĂRCAŞ, "Boys to cry", 16,3x22,3cm, 2007
ulei pe pânză | olaj, vászon | oil on canvas

Marius BERCEA, "Match your sun", 100x100cm, 2008
ulei pe pânză | olaj, vászon | oil on canvas

Mircea SUCIU, "I love my chair", 30x30cm, 2008
ulei pe pânză | olaj, vászon | oil on canvas

Plan B Cluj Napoca
fotografie de la expoziție | felvétel a kiállításról | exhibition view

